

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות ה.

עין משפט
ג' מצוה

י"ח א ב ג ד מ"י מ"ב
מ"ג שנת ה'ה"ה שנת
לפניו כ"ט טושי"ב א"ח כ"י
טו שני' :
י"ח ה טושי"ב כ"י :
כ"ו מ"י מ"ב מ"ג מ"ד
ה"י י"ט שנת ע"ג מ"ח
טושי"ב א"ה"ע כ"י מ"ד מ"ה
: :

לעו רש"י

פוסקוברים"ש
[וישקוברימיני"ט].
ה"לך.
קבילי"י [קבילי"א].
יה"ה. ה"י. ו"י.

תוספות ר"ד

ר"ח ר"ב הפטנא דאמרי
תרווייהו חסבותה של
מצוה מותר לחשבן בשבת
וא"י אלעזר פוסקין צדקה
לעניים בשבת. וא"י יעקב
ב"א אר"י מפקחין פקודת
ונש בשבת והולכים לבי"ב
ולבתי מדרשות לפקח על
עסקי רבים בשבת. ותנא
רבי מנשה מדיבין על
התינוקת לארס בשבת
ועל התינוק ללמדו
ספר וללמדו אומנות
בשבת. וא"י שמואל
בר נחמני אר"י הולכין
לטיטראיות ולקראתן
לפקח על עסקי רבים
בשבת. חגי בר קפרא
בחולת נשאת ב"י ונבעלת
ב"י. הואיל ונאמרה בו
ברכה לדינים האלמנה
נשאת ב"י ונבעלת בש"י
הואיל ונאמרה בו ברכה
לארס ותנא פפני מה
באמרו אלמנה נשאת
בחסדי ובעלת ב"י
שאם אתה אומר תבעל
הוא לאומנותו והולך.
שקרו חכמים על תקנות
בנות ישראל שהא שמת
עמה ב"י ימים' ה' בשבת ה'
בשבת ושבח:

של ארבעה ארבעה טפחים שעשאן גולל לקבר המאהיל על גבי שתיים
טמא ניטלה אחת מהן המאהיל על גבי השנייה טהור מפני שיש
לעומקה דרך שיאל מה שיך דרך שיאל לפר"מ ובתוספתא דהלות
ספ"ג מניח מעשה נאחז שמת בערב הפסח ולא רלו לקוברו ונכנסו
הנשים וקשרו המכל בגולל משכו
האנשים במחזן וקברוהו הנשים
והלכו האנשים ועשו פסחיהן לערב
שמע שאלו היו יכולין הנשים לקוברו
עד שמשכו האנשים במחזן את הגולל
ואם גולל היא מנצה להמה לא
קברוהו בלא מנצה עד אחר הפסח
אלא ודאי הוא כסוי ארון כפירוש
הקונטרס ולפי שהיה של און היה
ככל כל כ"ד: **ש"מ** א"י שחוט בן
עוף. י"ט גורסים בו עוף אע"ג
דשנת לשון נקבה היא דלמיני
דשמות (ל) ממלתי מות יומת הי"ג
היו לשון זכר כל העצה זו מלאכה
(ש) לה) שומר שנת ממללו (ישיעי נו)
ושפיר גרסינן נמי בן עוף דדרך בני
אדם לשחוט הרצין והקטנים כדכתיב
ויקרא (ה) שני בני יונה ובפרק קמח'
דקידושין דף י"ז: וכן אמר' מנן
עוף מה לנן לאן שכן קבע לו כ"י:
אלא מעתה יום הבשורים שחל
לעו בשני ב"י. מימנה
אמאי נקט יום כפורים ללא היו
אלא לרבי יוסי הגלילי כדמנן (חולין
דף פג.) ד" פריקס בשנה המוכר
דנמה למיורו לרין להודיעו אמה
מכרתי לשחוט כ"י וכדברי רבי יוסי
הגלילי אף ערב יום הכפורים בגליל
אמאי לא נקט חד מדי' פריקס דהוי
לכ"ע וי"ל דבערב כ"י הכפורים היו
רגילין להרבות נעופות ונדגים
כדמשמע בגלגלית רבה (פ"ה) בני
ההוא חייטא דזנן גונא כ"י משום
דהוי יום שליחה ודפרה ובהנהו ד'
פריקס היו מרכיב נהמות דליכא
למגור שמת ימות:

א"י הכי א"סנה נמי תיבע' בחמישי.
פ"י בשלמא י"י הוה מני כדכתיב'
דנחולה נבעלת בחמישי משום
איקרורי דעתא דקמיבעיא לן ולא
משום כרכה לדגיס ללא חשיבא היו
ניחא לן בללמנה דנבעלת בששי
משום כרכה אלל השתא דטעמא
דנחולה משום כרכה אלמנה נמי
תיבעל בחמישי:
א"י נמי פשוט שקדו. וז"ל ויכ"י
מז"י למימר משום שקדו הא'
בכרייתא קמי כדתיא משום כרכה
וי"ל דלהאי סיניא הוא פירוש
הכרייתא הכי אלמנה נשאת בחמישי
ונבעלת בששי פ"י משום שקדו כמו
שפירוש בכרייתא אחרת וז"ל משום
כרכה לדגיס היה להס להניח תקנת
שקדו לא משו לק הוואיל ונששי
נמי נאמרה כרכה לאדם:
מ"א איכא בין כרכה לשקדו.
אע"ג דמשום כרכה לא
מיקרי בערייתא מכל מקום בעי למה
לי טעמא דכרכה אי נמי בעי מאי

איכא בין לישנא דמשני כרכה דלדס עדיפא ליה וכן לישנא דאי
דללשנא דטעמא דכרייתא משום שקדו ולא משום כרכה הכל דליכא שקדו נבעלת אם ירצה בחמישי אלל ללשנא קמח דטעמא דכרייתא משום
כרכה כדמשמע פטאו דכרייתא אפילו כדלס נטל או ב"י"ט שחל להיות בערב שנת דליכא משום שקדו מכל מקום משום כרכה תבעל בששי
ואפילו להאי לישנא אי לאו שמקט משום שקדו משום כרכה לחודה לא היו קובעים יום כדפרישית לעיל גבי ותנשא נאחז בשבת:
ד"א"ל בשמים ובארץ כתיב אף י"י וגו'. דמשמע חל אע"ג דמסיים קרא וימיני טפחה שמים ואמר כשליה הקומץ רבה (מנחות לו: וכן) דיד
היינו שמאל א"כ חמ"י כמי"מ מ"מ נחד מעשה ליכא אלל חד אלל כמעשה דליקס נחד מעשה כמו בית המקדש כמי"מ חמ"י י"י:

משום חשבונות אמר ליה אביי וחשבונות
של מצוה מי אסירי והא רב חסדא ורב
המנונא דאמרי תרוייהו **מ"ב** חשבונות של מצוה
מותר לחשבן בשבת וא"ר אלעזר **פ"ב** פוסקין
צדקה לעניים בשבת ואמר ר' יעקב אמר ר'
יוחנן יהולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות
לפקח על עסקי רבים בשבת ואמר רבי
יעקב בר אידי אמר רבי יוחנן מפקחין
פיקוח נפש בשבת ואמר רב שמואל בר
נחמני אמר רבי יוחנן הולכין לטריטריאות
ולקרקייאות לפקח על עסקי רבים בשבת
ותנא רבי מנשיא ימשרכין על התינוקת
ליארס בשבת ועל התינוק ללמדו ספר
וללמדו אומנות אלא אמר רבי יורא גזירה
שמא ישחוט בן עוף אל אביי אלא מעתה
יום הכפורים שחל להיות בשני בשבת
ידחה גזירה שמא ישחוט בן עוף התם
דלנפשיה לא מיריד הכא דלאחרים מיריד אי
נמי התם אית ליה רווחא הכא לית ליה
רווחא השתא דאתית להכי ערב שבת נמי
גזירה שמא ישחוט בן עוף איבעיא להו
בתולה נשאת ברביעי ונבעלת ברביעי ולא
חיישין לאיקרורי דעתא או דלמא בתולה
נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי דחיישין
לאיקרורי דעתא ת"ש דתני בר קפרא בתולה
נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי הואיל
ונאמרה בו ברכה לדגיס אלמנה נשאת
בחמישי ונבעלת בששי הואיל ונאמרה בו
ברכה לארס טעמא משום כרכה אבל משום
איקרורי דעתא לא חיישין אי הכי אלמנה
נמי תיבעל בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה
לדגיס ברכה דארס עדיפא ליה ואי נמי משום
שקדו דתניא מפני מה אמרו אלמנה נשאת
בחמישי ונבעלת כששי שאם אהא אומר
תיבעל בחמישי למחר משכים לאומנותו
והולך לו **מ"ב** שקדו חכמים על תקנת בנות
ישראל ושיהא שמת עמה שלשה ימים חמישי
בשבת וערב שבת ושבת מאי איכא בין
ברכה לשקדו איכא ביניהו אדם בטל אי
נמי יום טוב שחל להיות בערב שבת דרש
בר קפרא גדולים מעשה צדיקים יותר
במעשה שמים וארץ דארץ במעשה שמים
וארץ כתיב יאף די יסדה ארץ וימיני טפחה

משום חשבונות. שאם יכנס למוציא שנת יעשה סעודה גלילה
ויחשוב נשמת מהו לרין להוציא וכמי"ב דכר דכר (ישיעי נח):
מסקים. מוציאן לאור: **פיקוח**. פוסקוברמ"ש בלע"ז: **טריטריאות**.
פלטני מלכיס ושלטונים: **ללמדו אומנות**. מנחה הוא דכמי"ב (קבלת ט)
רצה מי"ס עם אשה אכר אהנה למוד
אומנות שמהיה הימנו עם המורה
ואמרין בקידושין דף טו.) שאלו
חייב ללמדו אומנות: **שמא ישחוט**
בן עוף. נשאת לזוך מוציא שנת
שחל לסיים פשי בשבת. שזריין
שחל טרוד ישכח שהוא שנת:
להרבות כסעודה אחר השנת שהוא
ערב יום כפורים: **ידחה**. לשלישי בשנת
שחל ישחוט בן עוף לזוך סעודה
מחר: **איס ליה רווחא**. לשחוט
גלילה שהסעודה אינה עד למחר:
הכא ליה רווחא. שהסעודה
גלילה אחר השנת משמיה מיר:
ולא חיישין לאיקרורי דעתא. אם
לא ימלא לה נחוליס לא חיישין
שנתקרי כעסו כהאי פורמא:
ונבעלת בחמישי. משמחן כרכיה
ותיכנס ליל חמישי: **כרכה לדגיס**.
פרו ורבו ומלאו את המים כ"י
(בבב"ש טו.) **הואיל ונאמרה בו**
כרכה לארס. פרו ורבו ומלאו את
הארץ (שם): **טעמא משום כרכה**.
אלל מאן אלל קפיד אכרכה משום
איקרורי דעתא לא חיישין משום
האי פורמא: **כרכה דארס עדיפא**
ליס. ומיהו נששי לא תנשא בתולה
דזמן ארון עד שני בשנת דאחו
דיני חיישין לאיקרורי אלל מרכיבי
עד חמישי לא חיישין: **למחר משכים**
לאומנותו ופולך. שאין משתה אלמון
בללמנה אלל יום אחד כדלקמן
פיקוקין דף י"ז: **חמישי בשבת**.
יום חופה: **וששי בשבת**. מינת ביאה:
ארס כעל. למ"ד כרכה דלדס עדיפא
אף וז' תיבעל בששי למ"ד משום
שקדו נבעלת בחמישי דהא לא יסכיס
ללאומנותו: **גדולים מעשה צדיקים**
מעשה יאף י"י. חלל י"י: **מקדש**
מעשה י"י ומעשה י"י חייב מעשה
הצדיקים חייב שקרון מעשה שלהם
מעשה י"י של הקב"ה והי"ק ומעשה
י"י דהא מעשה הצדיקים מגיד
הרקיע שהרקיע מעיד עליהם לכריות
שהם צדיקים שמתפללין על הגשמים
ומטר יורד: **י"ד**. קבילי"י בלע"ז:
יע"ט

שמים ואילו במעשה ידיהם
מקדש אדני כוננו ירך השיב כבלי אחד ור' חייא שמו י"יובשבת ידיו יצרו
ידו כתיב והכתוב יצרו א"ר נחמן בר יצחק יצרו אצבעותיו כדכתיב י"ב אראה
שמך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת מיתוכי ה' השמים מספרים
כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע הכי קאמר מעשה ידיהם של צדיקים
מי מגיד הרקיע ומאי ניהו כמטר דרש בר קפרא מאי דכתיב ויחיד תהיה לך
על אונך אל תקרי אונך אלא על אונך שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון
יניח
איכא בין לישנא דמשני כרכה דלדס עדיפא ליה וכן לישנא דאי
דללשנא דטעמא דכרייתא משום שקדו ולא משום כרכה הכל דליכא שקדו נבעלת אם ירצה בחמישי אלל ללשנא קמח דטעמא דכרייתא משום
כרכה כדמשמע פטאו דכרייתא אפילו כדלס נטל או ב"י"ט שחל להיות בערב שנת דליכא משום שקדו מכל מקום משום כרכה תבעל בששי
ואפילו להאי לישנא אי לאו שמקט משום שקדו משום כרכה לחודה לא היו קובעים יום כדפרישית לעיל גבי ותנשא נאחז בשבת:
ד"א"ל בשמים ובארץ כתיב אף י"י וגו'. דמשמע חל אע"ג דמסיים קרא וימיני טפחה שמים ואמר כשליה הקומץ רבה (מנחות לו: וכן) דיד
היינו שמאל א"כ חמ"י כמי"מ מ"מ נחד מעשה ליכא אלל חד אלל כמעשה דליקס נחד מעשה כמו בית המקדש כמי"מ חמ"י י"י:

(א) שנת ק"ה. (ב) ושל"ב ג.
לקמן (א. א. ב) וי"י חמ"י
שנת ק"ב: וסוכה כ"י ד"ה
ולא תוסי' ספרדקי מ"א.

תורה אור השלם

1. אף די יתדא ארץ
וימיני טפחה שקיס קרא
אי אילדס יתמדו
יתדא:
2. חבאמו ותשעמו בדר
נחלקי קבין לשבתך
פעלת ה' מקדש ארץ
מונא דרף: שמת ט"ו
3. אשר לו הקים והוא
עשהו וקשית ידיו וקרא:
החלים צה ה'
4. כי אראה שופך
ממש אצבעותיך ויד
ובוכבים אשר כוננת:
החלים ח' ד'
5. השמים מספרים
כבוד אל ומעשה ידיו
מגיד הרקיע:
החלים ט' י"ב
6. ויחד תהיה לך על
אונך והיה כמטר דרש
והחלקה בה רשבת
ובכית את אצבעתך:
דברים כ"ג י'